ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΟΣ ΚΗΡΥΞ

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ

ΠΡΟΝΟΙΑ

ΤΟΥ ΠΑΝΙΕΡΩΤΑΤΟΥ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΑΘΗΝΩΝ

ΚΥΡΙΟΥ ΜΕΛΕΤΙΟΥ

ΕΤΟΣ Η΄. ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ ΤΗι 26 ΜΑΪΟΥ 1918. ΑΡΙΘ. 153

ΟΜΙΛΙΑ ΣΥΝΤΟΜΟΣ

ΕΙΣ ΤΟΝ ΑΠΟΣΤΟΛΟΝ ΤΗΣ ΚΥΡ. ΤΩΝ ΑΓ. ΠΑΤΕΡΩΝ

Ἂς προσπαθήσωμεν νὰ διατυπώσωμεν συντόμως μερικὰ ἀπὸ τὰ πολύτιμα διδάγματα, τὰ ὁποῖα τόσον ἄφθονα καὶ τόσον ὠφέλιμα μᾶς παρέχει ἡ σημερινὴ περικοπὴ τῶν Πράξεων τῶν Ἀποστόλων.

Βλέπετε τὸν Παῦλον; Μὲ τὴν σάλπιγγα τοῦ ἰδίου του παραδείγματος μᾶς διδάσκει, μαζῇ μὲ τόσα ἄλλα, ὅτι, προκειμένου νὰ ἐξυπηρετήσωμεν ἕνα σκοπόν, ὀφείλομεν νὰ μὴ χρονοτριβῶμεν. Τοιουτοτρόπως, παρ᾽ ὅλην του τὴν ἀγάπην πρὸς τοὺς χριστιανοὺς τῆς Ἐφέσου, ἂν καὶ πλησίον εὑρισκόμενος, δὲν μεταβαίνει ἐκεῖ, μόνον καὶ μόνον διὰ νὰ συντομεύσῃ τὴν ἄφιξίν του εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα. Τιθέμεθα λοιπὸν καὶ ἡμεῖς πρὸς ἓν ἔργον, ἐπὶ μιᾶς ὁδοῦ, πρὸς ἕνα σκοπόν; Διὰ νὰ ἐπιτύχωμεν, ὀφείλομεν νὰ μὴ χάνωμεν καιρόν, νὰ θεωρῶμεν πολυτίμους ὄχι μόνον τὰς ἡμέρας, ἀλλὰ καὶ τὰς ὥρας, καὶ νὰ ἐντείνωμεν ὅλας τὰς δυνάμεις καὶ ὅλας τὰς ἐνεργείας μας πρὸς τὴν κατεύθυνσιν, τὴν ὁποίαν ἐχαράξαμεν. Οὕτω, μὲ τὴν τάξιν ταύτην καὶ τὴν μεθοδικότητα καὶ τὴν συγκεντρωτικότητα, θὰ φθάσωμεν ταχύτερον καὶ ἐπιτυχέστερον εἰς τὸν σκοπόν μας, διὰ νὰ βαδίσωμεν ἔπειτα, κατὰ παρόμοιον τρόπον, εἰς ἄλλο ἔργον.

Εἶσαι λοιπὸν ἐπαγγελματίας; Γνώριζε νὰ ἔχῃς ὡρισμένους σκοποὺς καὶ ὡρισμένην ἐνέργειαν, συγχρόνως δὲ νὰ κάμνῃς τὴν ἀρίστην καὶ σκοπιμωτάτην χρῆσιν τοῦ καιροῦ σου. Εἶσαι οἰκοκυρά; Κάμνε μὲ τάξιν τὰ ἔργα σου, τὸ καθὲν κατὰ τὴν ἀνάγκην καὶ τὸν χρόνον του, καὶ θὰ ἴδῃς ὅτι μὲ τὸν τρόπον αὐτὸν θὰ εὕρῃς καιρὸν καὶ διὰ τὴν ἀνάπαυσίν σου καὶ διὰ τὴν ἀνάγνωσίν σου καὶ διὰ τὴν ἀνατροφὴν τῶν τέκνων σου. Ἀλλ' ἔχεις πνευματικὰς ἀσχολίας καὶ φροντίδας; Ἡ μέθοδος δὲν θὰ σοῦ εἶναι ἄχρηστος καὶ ἀνωφελής. Πῶς ἠμπόρεσαν τόσοι ἄνδρες νὰ ἐπαρκέσουν εἰς τόσας μελέτας, τόσας συγγραφάς, τόσην διδασκαλίαν, τόσα χριστιανικὰ ἔργα; Ὄχι μόνον ἕνεκα τοῦ πολλοῦ των ζήλου, ἀλλὰ καὶ ἕνεκα τῆς μεγάλης φιλοπονίας των καὶ τῆς ἄκρας μεθοδικότητός των. Ἐπιμελὴς λοιπὸν καὶ κατάλληλος χρῆσις τοῦ χρόνου μας, ἰδοὺ ἓν ἀπὸ τὰ πρώτιστα ὄχι μόνον ἐπαγγελματικὰ ἀλλὰ καὶ χριστιανικὰ καθήκοντά μας.

Ἡ φωνὴ τοῦ Παύλου ὑψοῦται καὶ πάλιν διὰ νὰ μᾶς κάμῃ τώρα μίαν σπουδαιοτάτην ὑπόμνησιν καὶ προτροπήν. Ἀνήκομεν εἰς Ἐκκλησίαν, ἡ ὁποία εἶναι τόσον προσφιλὴς εἰς τὸν Θεὸν καὶ ἔχει διὰ τὸ ἔργον του, τὴν σωτηρίαν τῶν ψυχῶν μας, τόσην σπουδαιότητα, ὥστε πρὸς ἵδρυσίν της δὲν ἐδίστασε νὰ δώσῃ τὸ αἷμα τοῦ Υἱοῦ του. Τί λοιπὸν ὀφείλομεν; Νὰ δώσωμεν εἰς τὴν Ἐκκλησίαν ταύτην ὅλην μας τὴν εὐλάβειαν καὶ ὅλην μας τὴν στοργὴν καὶ νὰ συντρέξωμεν εἰς τὸν σκοπόν της πρῶτον διὰ τῆς φροντίδος, ὅπως ἐπιτύχωμεν τὴν ἰδικήν μας σωτηρίαν, καὶ δεύτερον διὰ τῆς προσπαθείας ὅπως ὑποβοηθήσωμεν καὶ εἰς τὴν σωτηρίαν ἄλλων. Προσβάλλεται δὲ ἡ Ἐκκλησία αὕτη καὶ πλέκονται ἐπιβουλαὶ κατ' αὐτῆς καὶ στήνονται παγίδες καὶ ἐγείρονται ψεύδη καὶ συκοφαντίαι ἐναντίον της; Ὑποχρεούμεθα νὰ συμβοηθῶμεν εἰς τὴν ἄμυναν καὶ εἰς τὴν νίκην της μὲ ὅλην μας τὴν προθυμίαν καὶ τὴν αὐταπάρνησιν.

Ὁμοῦ μὲ τὰ ἄλλα ὀφείλομεν νὰ προσέχωμεν καὶ εἰς τὴν ὀρθότητα τῆς πίστεώς μας. Καὶ δὲν εἶναι λοιπὸν μία ἡ πίστις τοῦ Χριστοῦ; Βεβαίως. Ἀλλ' εἰς τὴν ἑρμηνείαν της, τὴν διδαχήν της, τὴν διατύπωσίν της εἰσεχώρησαν ἐκ μέρους τῶν ἀνθρώπων καὶ πολλαὶ ἐσφαλμέναι διδασκαλίαι. Ταύτας λοιπὸν ἂς ἀποφεύγωμεν μὲ ὅλην μας τὴν δύναμιν. Μᾶς εἶναι τάχα εὔκολον; Εὐτυχῶς ὁ Θεὸς ἐφρόντισε καὶ περὶ τούτου. Ἡ ὀρθόδοξος Ἐκκλησία, ἰδοὺ ὁ πιστὸς θεμα-

τοφύλαξ τῆς καθαρᾶς ἀληθείας τοῦ Χριστοῦ. Τί λοιπὸν μᾶς διδάσκει αὕτη; Ἰδοὺ τὸ μόνον, τὸ ὁποῖον πρέπει νὰ δεχώμεθα καὶ νὰ ἀκολουθῶμεν, εἴτε περὶ τοῦ δόγματος πρόκειται, εἴτε περὶ τῶν μυστηρίων καὶ περὶ παντὸς ἄλλου, τὸ ὁποῖον ὑπάγεται εἰς τὸν θρησκευτικὸν καὶ ἐκκλησιαστικὸν βίον.

Καὶ τώρα ὁ Παῦλος διὰ μεγάλης φωνῆς μᾶς διεγείρει πρὸς τὴν ἀγάπην τῆς μελέτης καὶ τῆς ἀκροάσεως τοῦ θείου λόγου. Θέλετε, λέγει, νὰ διατηρῆτε τὴν πίστιν σας, νὰ θερμαίνετε τὴν πρὸς τὸν Θεὸν ἐλπίδα σας, νὰ ἀνήκετε εἰς τὴν θείαν οἰκοδομὴν τῆς Ἐκκλησίας, νὰ ἐξασφαλίσετε τὴν θέσιν σας μεταξὺ τῶν ἁγίων καὶ τῶν μακαρίων κληρονόμων καὶ μετόχων τῆς αἰωνίου δόξης καὶ ζωῆς; Φροντίσατε νὰ εἶσθε εἰς συνάφειαν καὶ μὲ τὸν λόγον τοῦ Εὐαγγελίου, ἀπαραίτητον διὰ τὴν ψυχὴν τοῦ χριστιανοῦ, ὅπως τὸ ὕδωρ, τὸ φῶς, ὁ ἀὴρ καὶ ὁ ἄρτος διὰ τὴν σωματικὴν ὑπόστασιν τοῦ ἀνθρώπου. Εἴτε εἰς ὁμαλὰς περιστάσεις τοῦ βίου, εἴτε εἰς δοκιμασίας πικρὰς καὶ τρικυμίας σφοδρὰς τὸ Εὐαγγέλιον, πολύτιμος σύντροφος καὶ κραταιὸς σύμμαχος καὶ ὑποστηρικτής, δύναται, μὲ τὴν χάριν τοῦ Θεοῦ, νὰ μᾶς κρατήσῃ εἰς τὴν φωτεινὴν ὁδὸν καὶ νὰ μᾶς κατευθύνῃ εἰς τὸν λιμένα τῆς σωτηρίας.

Ἀλλ' ἡ σωτηρία αὕτη θὰ ἐτίθετο εἰς σοβαρὸν κίνδυνον, ἐὰν ἡ καρδία μας δὲν ἐφρόντιζε νὰ προφυλαχθῇ ἀπὸ τὴν πλεονεξίαν, ἀπὸ τὴν πολυτέλειαν, ἀπὸ τὴν κοσμικὴν ματαιότητα καὶ ἐπίδειξιν. Καὶ διὰ τοῦτο ὁ Παῦλος, ὡς πατὴρ πνευματικός, προβάλλει καὶ ἐδῶ παράδειγμα τὸν ἑαυτόν του λέγων: «ἀργυρίου ἢ χρυσίου ἢ ἱματισμοῦ οὐδενὸς ἐπεθύμησα». Ἤτοι: δὲν ἔδωκα τὴν ψυχήν μου, καὶ δὲν πρέπει καὶ σεῖς νὰ δίδετε τὴν ἰδικήν σας εἰς τὴν δίψαν τῶν χρημάτων καὶ εἰς τὸν πόθον τῶν καλλωπισμῶν.

Ἀλλ' ἐδῶ θὰ ἠδύνατο νὰ προκύψῃ ἄλλος κίνδυνος. Ποῖος; Ἡ τάσις πρὸς τὴν ἀργίαν, ἡ ὁποία εἶναι μήτηρ πάσης κακίας, καὶ ἡ ὁποία δύναται νὰ ἐνισχυθῇ ἀπὸ τὴν καταφρόνησιν τῆς ὕλης καὶ ἀπὸ τὴν ἀδιαφορίαν πρὸς τὴν θεραπείαν τῶν σωματικῶν ἀναγκῶν. Ὁ Παῦλος λοιπὸν προλαμβάνει καὶ τὸν κίνδυνον τοῦτον λέγων τὸ περίφημον ἐκεῖνο: «αὐτοὶ δὲ γινώσκετε ὅτι ταῖς χρείαις μου καὶ τοῖς οὖσι μετ' ἐμοῦ ὑπηρέτησαν αἱ χεῖρες αὗται». Δυνάμεθα λοιπὸν νὰ μὴ εἴμεθα πλεονέκται καὶ πολυτελεῖς, ἀπ' ἐναντίας δὲ νὰ εἴμεθα ἁπλοῖ καὶ

ἀπέριττοι καὶ ὀλιγαρκεῖς· ἀλλὰ παρὰ τοῦτο ὀφείλομεν νὰ εἴμεθα φιλόπονοι καὶ φίλεργοι. Μόνον ἕνεκα τοῦ ἠθοπλαστικοῦ σκοποῦ τῆς ἐργασίας; Ὄχι· ἀλλὰ καὶ διὰ τὴν ἀξιοπρέπειαν ἡμῶν, ἡ ὁποία ἐπιβάλλει νὰ συντηρῶμεν οἱ ἴδιοι τὸν ἑαυτόν μας, χωρὶς νὰ ἐκβιάζωμεν ἢ νὰ περιμένωμεν τὴν βοήθειαν τῶν ἄλλων, προσέτι δὲ ὅπως προσερχώμεθα ἐπίκουροι διὰ τῶν μικρῶν περισσευμάτων τῆς ἐργασίας καὶ τῆς οἰκονομίας μας εἰς τὰς ἀνάγκας ἀσθενῶν καὶ πτωχῶν καὶ ὀρφανῶν, οἱ ὁποῖοι οἴκοθεν δὲν δύνανται νὰ πορίζωνται τὰ πρὸς συντήρησίν των.

Τοιουτοτρόπως ἀληθινὴ χριστιανωσύνη ἀποτελεῖ μέγιστον παράγοντα καὶ πρὸς τὴν καταπολέμησιν τῆς φυγοπονίας καὶ τὴν αὔξησιν τῶν προθύμων ἐργατικῶν χειρῶν. Παρατηρήσατε δὲ ὁποίαν ἐξευγένισιν δημιουργεῖ τὸ Εὐαγγέλιον εἰς τὰ ἐλατήρια τῆς φιλεργίας. Διὰ τί κοπιάζει ὁ ἄνθρωπος τοῦ κόσμου; Ὄχι μόνον διὰ νὰ συντηρηθῇ, ἀλλὰ καὶ διὰ νὰ πλεονεκτήσῃ καὶ ἐπιδειχθῇ. Καὶ πρὸς τοῦτο δὲν διστάζει νὰ καταφύγῃ καὶ εἰς τὸ ψεῦδος καὶ τὸν δόλον καὶ τὴν κλοπὴν καὶ τὴν ἁρπαγὴν καὶ τὴν πλαστογραφίαν. Διὰ τί δὲ κοπιάζει ὁ χριστιανός; Καὶ διότι ἡ ἐργασία, ἡ ἔντιμος καὶ χρηστὴ ἐργασία ἠθικοποιεῖ, καὶ διότι αὕτη καθιστᾷ τὸν ἄνθρωπον ἀνεξάρτητον εἰς τὸν βίον του, ἀλλὰ καὶ διότι τῷ παρέχει τὴν εὐχαρίστησιν ὅτι δὲν γίνεται βάρος εἰς ἄλλον, ἀλλὰ καὶ τὴν ὑψηλὴν χαρὰν ὅτι ἐλεεῖ καὶ δίδει, ἀντὶ νὰ ἐλεῆται καὶ νὰ λαμβάνῃ. «Μακάριόν ἐστι διδόναι μᾶλλον ἢ λαμβάνειν». Ἀπὸ πόσα κακὰ θ᾽ ἀπηλλάσσοντο τὰ ἄτομα, αἱ οἰκογένειαι, αἱ κοινωνίαι, αἱ πολιτεῖαι αὐταὶ καὶ τὰ ἔθνη, ἐὰν ἀληθὴς χριστιανικὴ διαπαιδαγώγησις, ἐξαφανίζουσα τοὺς ἀέργους, τοὺς πλεονέκτας, τοὺς σπατάλους, τοὺς ἐκμεταλλευτάς, τοὺς ἅρπαγας, τοὺς ἀδιαφόρους πρὸς τὴν δυστυχίαν τῶν ἄλλων, ἐπολλαπλασίαζε τοὺς φιλέργους τῆς εὐαγγελικῆς διαμορφώσεως, οἱ ὁποῖοι, ἀποζῶντες διὰ τοῦ ἱδρῶτός των, μεταχειρίζονται ἅμα τὸ προϊὸν τῆς ἐργασίας των ἐν ἀγάπῃ ὑπὲρ τῆς ἀγαθοεργίας καὶ τῆς φιλανθρωπίας.

Καὶ πρὸς τοῦτο πρέπει νὰ κηρύττεται πλουσίως καὶ ν᾽ ἀκούεται προθύμως ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ, ἀναπτύσσων τὴν διδαχὴν τοῦ Εὐαγγελίου καὶ διεξηγῶν τὸν τρόπον κατὰ τὸν ὁποῖον ἔζων οἱ πρῶτοι χριστιανοί, τὰ ἀθάνατα ταῦτα πρότυπα πάσης χριστιανικῆς κοινωνίας.

ΤΟ ΓΡΗΓΟΡΙΑΝΟΝ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟΝ
ΕΝ ΤΗ͂Ι ΑΝΑΤΟΛΗ͂Ι

Δ΄.

(Συνέχεια τῆς σελ. 251).

Παρατρέχοντες τὴν λεπτομερῆ ἔκθεσιν τῶν ἑκάστοτε προκυψασῶν μεταξὺ τῆς Ἀνατολῆς καὶ τῆς Δύσεως διαφορῶν σημειοῦμεν ὅτι μόλις κατὰ τὸν ϛ΄ αἰῶνα, διὰ τοῦ Διονυσίου τοῦ Μικροῦ ἐπικρατήσαντος ἐν τῇ Δύσει τοῦ πασχαλίου κύκλου τῶν Ἀλεξανδρέων, ἀποκατεστάθη ἡ ἑνότης ἐν τῷ ζητήματι τούτῳ καὶ ἡ συμφωνία μεταξὺ τῶν Ἐκκλησιῶν τῆς Ἀνατολῆς καὶ τῆς Δύσεως. Ἐνιαχοῦ μόνον ἐπεκράτει εἰσέτι διχογνωμία τις ὡς πρὸς τὴν ἡμέραν τοῦ ἑορτασμοῦ τοῦ Πάσχα. Οὕτω δ᾽ ἐν Ἀγγλίᾳ σφοδρόταται διεξήγοντο συζητήσεις περὶ τοῦ ζητήματος τούτου καὶ μεγάλαι συνέβαινον ἀνωμαλίαι κατ᾽ αὐτὸν ἔτι τὸν ζ΄ αἰῶνα [1], ἀλλὰ καὶ παρ᾽ ἡμῖν ἐν τῇ Ἀνατολῇ, ἰδίως ἕνεκα τῆς βαθμιαίας προσαυξήσεως τῶν ἑβδομάδων τῆς πρὸ τοῦ Πάσχα νηστείας, προήρχετό τις ἀσυμφωνία ἐν τῷ καθορισμῷ τῆς ἡμέρας τῆς ἑορτῆς τοῦ Πάσχα [2]. Ἀλλὰ μικρὸν κατὰ μικρὸν ἐπεκράτησε 19ετὴς πασχάλιος κύκλος τῶν Ἀλεξανδρέων, καθ᾽ ὃν ἡ μὲν 21 Μαρτίου θεωρεῖται ἡμέρα τῆς ἐαρινῆς ἰσημερίας, τὸ δὲ Πάσχα ἑορτάζεται τῇ Κυριακῇ τῇ ἑπομένῃ τῆς πανσελήνου τῆς μετὰ τὴν ἐαρινὴν ἰσημερίαν, ἤτοι μετὰ τὴν 21 Μαρτίου.

Ὥστε αἱ λεπτομέρειαι αὗται δὲν προῆλθον ἐκ διατάξεων τῶν Ἀποστολικῶν ἢ Συνοδικῶν κανόνων, ἀλλ᾽ ἐπεκράτησαν ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ «ἐξ ἀγράφου παραδόσεως», ὡς ἐσημείωσε κατὰ τὸν ιδ΄ αἰῶνα ὁ Ματθαῖος Βλάσταρης, ὅστις ὀρθῶς διεγίνωσκε τὸ θεμελιῶδες σφάλμα τῶν ἀνωτέρω λεπτομερειῶν [3]. Τοῦτο συνίσταται ἐν τῷ καθορισμῷ σταθερᾶς ἡμέρας τῆς ἐαρινῆς ἰσημερίας, ἐνῷ, δι᾽ οὓς ἐν τοῖς ἔμπροσθεν εἴδομεν λόγους, σὺν τῇ παρόδῳ τῶν αἰώνων ἡ ἡμέρα τῆς ἰσημερίας

---

[1] *Χρυσοστόμου Παπαδοπούλου*, Ἱστορικαὶ μελέται, Ἐν Ἱεροσολύμοις 1907, σ. 172. 173.

[2] *Χρυσοστόμου Παπαδοπούλου*, Ἱστορία τῆς Ἐκκλησίας Ἱεροσολύμων, Ἐν Ἱεροσολύμοις καὶ Ἀλεξανδρείᾳ 1910, σ. 356. 357.

[3] *Ῥάλλη καὶ Ποτλῆ*, Σύνταγμα τῶν θείων καὶ ἱερῶν κανόνων, ϛ΄, 424.

μετακινεῖται. Κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ 7ου Ἀποστολικοῦ, τῆς Α΄ Οἰκουμενικῆς Συνόδου καὶ τῆς ἐν Ἀντιοχείᾳ Συνόδου ἀπαγορεύεται κυρίως εἰπεῖν τὸ συνεορτάζειν τοὺς Χριστιανοὺς τὸ Πάσχα μετὰ τῶν Ἰουδαίων, ταύτας δ' ἐπέβαλον ὡρισμένοι ἱστορικοὶ λόγοι, ὁ σφοδρὸς πόλεμος τοῦ Ἰουδαϊσμοῦ κατὰ τοῦ Χριστιανισμοῦ, ὁ ἀπὸ τῶν ἰουδαϊζουσῶν αἱρέσεων κίνδυνος καὶ ἄλλοι, ὡς ἐπέβαλον καὶ περὶ ἄλλων ζητημάτων σχετικὰς πρὸς τοὺς Ἰουδαίους διατάξεις, οἷον τὸ συναλλάττεσθαι μετὰ τῶν Ἰουδαίων, τὸ λούεσθαι ἐν βαλανείῳ, ἔνθα καὶ οἱ Ἰουδαῖοι λούονται καὶ τὰ παρόμοια[1]. Ἀναμφιβόλως σήμερον εἶναι ἀδιάφορον πότε οἱ Ἰουδαῖοι ἑορτάζουσι τὸ Πάσχα αὐτῶν. Ἐὰν δ' ἀπεφάσιζον αἴφνης· νὰ δεχθῶσι τὸ ὑπὸ τῆς ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας παραδεδεγμένον πασχάλιον καὶ νὰ συνεορτάζωσι μεθ' ἡμῶν τὸ Πάσχα, δὲν θὰ ὑπεχρεούμεθα βεβαίως ἕνεκα τούτου τοῦ λόγου νὰ τροποποιήσωμεν τὸ ἡμερολόγιον. Ἀλλὰ κἂν ἔτι θεωρηθῇ ἀναγκαία τῆς σχετικῆς πρὸς τὸ ἰουδαϊκὸν Πάσχα διατάξεως ἡ τήρησις, αἱ λοιπαὶ κατὰ παράδοσιν ἐπικρατήσασαι λεπτομέρειαι, ὡς ὑπέδειξεν ἡ Ἱερὰ Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας Ἱεροσολύμων, δύνανται νὰ ἀναθεωρηθῶσι πολλῷ μᾶλλον ὅτι οὐδὲ τηροῦνται σήμερον.

Τῷ ὄντι ἂν λάβωμεν τὴν κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο (1918) περίπτωσιν δυνάμεθα νὰ ἴδωμεν ὅτι δὲν ἐτηρήθη ἡ διάταξις περὶ τῆς ἑορτῆς τοῦ Πάσχα κατὰ τὴν πρώτην Κυριακὴν μετὰ τὴν πανσέληνον τὴν μετὰ τὴν ἐαρινὴν ἰσημερίαν, οὐχὶ τὴν ἀληθῆ καὶ πραγματικὴν ἰσημερίαν, ἀλλὰ τὴν κατὰ συνθήκην παραδεδεγμένην 21 Μαρτίου. Διότι κατὰ τὴν πρὸς ἡμᾶς ἀνακοίνωσιν τοῦ Ἀστεροσκοπείου Ἀθηνῶν ἡ μετὰ τὴν 21 Μαρτίου πανσέληνος συνέπεσε τῇ 13 Ἀπριλίου ἡμέρᾳ Παρασκευῇ ὥρᾳ 10,5′ π. μ., ὅθεν ἔπρεπε νὰ ἑορτασθῇ τὸ Πάσχα τῇ ἀμέσως ἑπομένῃ Κυριακῇ 15 Ἀπριλίου. Οὐχ ἧττον κατὰ τὸ παραδεδεγμένον πασχάλιον ἑωρτάσθη μίαν ἑβδομάδα βραδύτερον. Τὸ λάθος τοῦτο σπανίως μὲν συμβαίνει, ἀλλὰ μαρτυρεῖ τὸ ἐσφαλμένον ὑπολογισμῶν τινων ἐν τῷ πασχαλίῳ. Κατὰ τὸ προσεχὲς ἔτος (1919) ἀκρι-

---

[1] Εἰδικῶς ἡ ἐν Λαοδικείᾳ Σύνοδος (καν. 29) διέταξεν ὅτι «οὐ δεῖ χριστιανοὺς ἰουδαΐζειν καὶ ἐν τῷ σαββάτῳ σχολάζειν, ἀλλ' ἐργάζεσθαι αὐτοὺς ἐν τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ...». *Fr. Lauchert,* ἔνθ' ἀνωτ. σ. 75. Τελευτῶντος τοῦ ζ′ αἰῶνος (692) ἡ Πενθέκτη Σύνοδος διὰ πολλῶν διατάξεων ἀπηγόρευσε πᾶσαν πρὸς τοὺς Ἰουδαίους ἐπικοινωνίαν τῶν Χριστιανῶν.

δῶς θὰ ἑορτασθῇ τὸ Πάσχα τῇ 7 Ἀπριλίου, διότι ἡ πρώτη μετὰ τὴν 21 Μαρτίου πανσέληνος θὰ συμπέσῃ τῇ 2 Ἀπριλίου ὥρᾳ 10,25′ π. μ. ἡμέρᾳ Τρίτῃ. Ἐπισφαλὲς σημεῖον οὐ μόνον τοῦ ἰουλιανοῦ ἀλλὰ καὶ τοῦ γρηγοριανοῦ ἡμερολογίου εἶναι τὸ κινητὸν τῆς ἑορτῆς τοῦ Πάσχα, ὅταν δὲ πρό τινων ἐτῶν πολὺς ἐγένετο ἐν Εὐρώπῃ λόγος περὶ βελτιώσεως τοῦ γρηγοριανοῦ ἡμερολογίου καὶ τοῦ καθορισμοῦ ὡρισμένης ἡμέρας διὰ τὴν ἑορτὴν τοῦ Πάσχα [1], ὁ Πάπας Ρώμης εἰς σχετικὰς προτάσεις ἀπήντησεν ὅτι θὰ ἐδέχετο τοῦτο, ἂν προεξησφαλίζετο ἡ συγκατάθεσις τῶν ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν. Ἐὰν τοιαύτην ἐλάμβανε πρόνοιαν κατὰ τὸν ιϛ′ αἰῶνα καὶ ὁ Πάπας Γρηγόριος ιγ′ καὶ δὲν προέβαινεν αὐτογνωμόνως εἰς τὴν μεταρρύθμισιν τοῦ ἡμερολογίου καὶ ἂν κατὰ τρόπον παραδοξότατον δὲν ἐχρησιμοποιεῖτο πρὸς προσηλυτευτικοὺς σκοποὺς ἡ γενομένη μεταρρύθμισις, ἴσως δὲν θὰ ὑπῆρχεν ἡ σήμερον ὑφισταμένη διαφορὰ τοῦ ἡμερολογίου. Ὀφείλομεν δὲ νὰ προσθέσωμεν ὅτι καὶ ὁ παρ᾽ ἡμῖν ἐν τῇ Ἀνατολῇ ἱκανὸν περὶ τοῦ ζητήματος τούτου προκαλέσας κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη θόρυβον Tondini di Quarenghi συνέδεσε μετ᾽ αὐτοῦ σκοποὺς προσηλυτευτικούς, ὡς καταφαίνεται ἐξ ὧν ἔγραψεν ἐν τῷ «Bessarione» τῆς Ρώμης (1905). Κατ᾽ αὐτὸν ἡ ἀποδοχὴ τοῦ ἡμερολογίου ὑπὸ τῶν ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν θὰ ἐσήμαινεν ἀναγνώρισιν «τῆς μιᾶς πηγῆς τῆς ἐκκλησιαστικῆς δικαιοδοσίας», ἤτοι τοῦ πρωτείου τοῦ Πάπα.

Αἱ παραδοξόταται αὗται γνῶμαι καὶ ἡ ἀνωτέρω συνοπτικὴ ἔκθεσις τοῦ ζητήματος δικαιολογοῦσι τοῦτο μὲν τὴν ἐν αὐτῷ στάσιν τῆς ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας, τοῦτο δὲ τὴν ἰδιαιτέραν γνώμην, ἣν διετύπωσεν ἡ Ἱερὰ Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας Ἱεροσολύμων ἐν τῇ ἀπαντήσει αὐτῆς εἰς τὴν ἐγκύκλιον τοῦ Πατριάρχου Ἰωακεὶμ γ′. Αἱ ὀρ-

[1] Ἐπιτυχεστέρα γνώμη ἐθεωρήθη ἡ τοῦ ἐν Γενεύῃ καθηγητοῦ *Grosclaude* προτείναντος ἰδίαν μεταρρύθμισιν τοῦ ἡμερολογίου, καθ᾽ ἣν ἑκάστη ἡμερομηνία ἀντιστοιχεῖ πρὸς ὡρισμένην τῆς ἑβδομάδος ἡμέραν, π. χ. ἡ 7 Ἀπριλίου πρὸς τὴν Κυριακὴν πάντοτε, ἡ 8 πρὸς τὴν Δευτέραν καὶ οὕτω καθεξῆς, τὸ δὲ Πάσχα συμπίπτει πάντοτε τῇ 7 Ἀπριλίου καὶ ἀναλόγως καθορίζονται αἱ ἐξ αὐτοῦ ἐξαρτώμεναι ἑορταί. Τὴν πρότασιν τοῦ Grosclaude ἐμελέτησαν σοβαρῶς καὶ συνεζήτησαν διεθνῆ ἐμπορικὰ συνέδρια ἐν Ἀγγλίᾳ καὶ ἀλλαχοῦ. «Πάνταινος» Ἀλεξανδρείας, Β′, 1910, σ. 759.

θόδοξοι Ἐκκλησίαι δύνανται ν' ἀναθεωρήσωσι καὶ νὰ μεταβάλωσι τὸ κατὰ παράδοσιν μορφωθὲν Πασχάλιον, διότι δὲν πρόκειται οὔτε περὶ δόγματος, οὔτε κἂν περὶ διατάξεων τῶν κανόνων, ἡ δὲ ἀναθεώρησις καὶ μεταβολὴ τοῦ Πασχαλίου θὰ ἐπιτρέψῃ ἢ τὴν τροποποίησιν τοῦ Ἰουλιανοῦ ἡμερολογίου ἢ τὴν παραδοχὴν τοῦ Γρηγοριανοῦ ἡμερολογίου ἐπὶ τὸ βέλτιον μεταρρυθμιζομένου. Τὸ γρηγοριανὸν ἡμερολόγιον δὲν εἶναι ἀπηλλαγμένον ἐλλείψεων καὶ σφαλμάτων οὐδ' ἀκριβέστερον τοῦ ἰουλιανοῦ ἡμερολογίου ἀστρονομικῶς καὶ μαθηματικῶς, θᾶττον δὲ ἢ βράδιον θὰ τροποποιηθῇ [1], ἀλλ' ἔχει ὑπὲρ ἑαυτοῦ τὸ γεγονὸς ὅτι σήμερον ἀποδέχεται αὐτὸ καὶ ἐφαρμόζει τὸ μέγιστον μέρος τοῦ χριστιανικοῦ καὶ τοῦ ἑτεροθρήσκου κόσμου, πρὸς ὃν καὶ ὁ ἑλληνικὸς καὶ ὁ λοιπὸς ὀρθόδοξος κόσμος εἰς ἐμπορικὰς καὶ μυρίας ἄλλας σχέσεις διατελεῖ, διότι τὸ ἡμερολόγιον δὲν συνδέεται μόνον μετὰ τοῦ Πασχαλίου καὶ τοῦ ἑορτολογίου, ἀλλὰ καὶ πρὸς τὸν πολιτικὸν καὶ τὸν κοινωνικὸν βίον. Παρουσιάζονται σήμερον διὰ τὸν ἑλληνικὸν κόσμον αἱ «ἐθνικαὶ καὶ κοινωνικαὶ συνθῆκαι», περὶ ὧν ἔγραφεν ἡ Ἱερὰ Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἐν τῇ ἀπαντήσει αὐτῆς εἰς τὴν ἐγκύκλιον τοῦ Πατριάρχου Ἰωακείμ, αἱ ἀνάγκαι δι' ἃς καὶ ἡ Ἱερὰ Σύνοδος τῆς Ρωσίας ἐθεώρει διὰ τὴν Ἐκκλησίαν ἐν ἐσχάτῃ ἀνάγκῃ ἀνεκτὴν κατὰ τὸν ὑποδειχθέντα ἐν τοῖς ἔμπροσθεν τρόπον τὴν παρὰ τῆς Πολιτείας ἀποδοχὴν τοῦ Γρηγοριανοῦ ἡμερολογίου. Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει θᾶττον ἢ βράδιον ἡ Ἐκκλησία θὰ πράξῃ ὅ,τι ἤδη ἔπραξε διὰ τὴν ἐπικρατοῦσαν χρονολογίαν ἀπὸ γεννήσεως Ἰησοῦ Χριστοῦ. Ὡς γνωστὸν μέχρι τοῦ ιϛ' αἰῶνος ἡ ὀρθόδοξος Ἐκκλησία εἶχεν ἐν χρήσει τὴν ἀπὸ κτίσεως κόσμου χρονολογίαν καὶ τὴν τῶν ἰνδικτιώνων, θεωροῦσα ἀρχὴν τοῦ ἔτους τὴν 1ην Σεπτεμβρίου. Πρῶτος κατὰ Φεβρουάριον τοῦ 1596 μετεχειρίσθη ἐν ἐπισήμῳ ἐγγράφῳ τὴν ἀπὸ γεννήσεως Χριστοῦ χρονολογίαν ὁ Πατριάρχης ΚΠόλεως Θεοφάνης α' Καρύκης (1596-1597) καὶ μετ' αὐτὸν τῷ 1626 ὁ μέγας Πατριάρχης Κύριλλος Λούκαρις († 1638), ὁριστικῶς δὲ τῷ 1728 καθιέρωσεν ἡ ὀρθόδοξος Ἐκκλησία τὴν χρονολογίαν ταύτην. Καίτοι δὲ θεωρεῖ ἔτι καὶ ἑορτάζει τὴν 1ην Σεπτεμ-

---

[1] *Κ. Θ. Παγώνη*, Ἡ ἡμερολογικὴ μεταρρύθμισις, «**Πάνταινος**», Β', 1910, σ. 543-545.

βρίου ὡς ἀρχὴν τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ ἔτους, ἀναγνωρίζει ὅμως καὶ τὴν 1ην Ἰανουαρίου ὡς ἀρχὴν τοῦ πολιτικοῦ ἔτους.

Ἀρχιμ. ***Χρυσόστομος Παπαδόπουλος.***

ΑΙ ΒΥΖΑΝΤΙΝΑΙ ΕΙΚΟΝΕΣ

Β'. ΤΑ ΠΡΟΣ ΔΙΑΣΩΣΙΝ ΑΥΤΩΝ ΛΗΠΤΕΑ ΜΕΤΡΑ

Κατ' ἀρχὴν πρὸ πάσης συστηματικῆς ἐνεργείας καλὸν εἶναι πᾶσαι αἱ εἰκόνες αἱ ἀνήκουσαι εἰς κρημνισθείσας ἐκκλησίας ἢ ὁπωσδήποτε ἀδέσποτοι καὶ ἀποκείμεναι εἰς τοὺς γυναικωνίτας ἐκκλησιῶν ἄλλων, καὶ ὑποκείμεναι εἰς τὴν φθορὰν καὶ τὸν ἀφανισμὸν νὰ περισυλλεγῶσι καὶ νὰ μεταφερθῶσιν εἰς κεντρικόν τινα τόπον εἴτε εὑρυνομένου τοῦ Μουσείου τῶν βυζαντινῶν εἴτε συνιστωμένης πινακοθήκης παλαιᾶς ἢ ἐθνικῆς ἢ ἄλλου τινὸς τόπου κεντρικοῦ ἢ τοπικοῦ. Εἰκόνας δὲ τοιαύτας καὶ μάλιστά τινας καλλίστας εὑρίσκει τις πολλαχοῦ τῶν κερκυραϊκῶν καὶ τῶν ἐν Ζακύνθῳ ἐκκλησιῶν. Οὕτω ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τῆς Ἀντιβουνιωτίσσης διακρίνει τις εἰκόνας δεσποτικὰς λαμπρὰς τοῦ 1620 ἀνηκούσας εἰς τὸν χρωστῆρα τοῦ Κρητὸς ζωγράφου Ἐμμ. Λαμπίδου. Ἐν τῷ ἰδίῳ γυναικωνίτῃ παλαιοτέραν εἰκόνα τοῦ Ἰάσονος καὶ Σωσιπάτρου ἡμιεφθαρμένην καὶ κινδυνεύουσαν τέλεον. Ἐν τῷ γυναικωνίτῃ τοῦ ναοῦ τῆς Σπηλαιωτίσσης ὑπὸ βαθμῖδάς τινας ἐν μέσῳ ἀκαθαρσιῶν ἀποκαλύπτει δεκάδας τινὰς εἰκόνων προωρισμένων διὰ τὴν πυράν, ὡς ἔμαθον· μεταξὺ δ' αὐτῶν εὑρίσκονται καί τινες ἱκανῶς χρήσιμοί. Ἐν πολλαῖς δ' ἄλλαις ἐκκλησίαις τοιαῦται εἰκόνες δὲν σπανίζουσι βέβαια. Ἐν δὲ τῇ Ζακύνθῳ ἐν γυναικωνίτῃ τινὶ εὑρίσκονται αἱ δύο λαμπραὶ ἱστορικαὶ εἰκόνες τῶν Ναυπακτιανῶν ἁγίων, καὶ τῆς ἱερᾶς λειτουργίας ἀνήκουσαι εἰς τὸν χρωστῆρα τοῦ Φιλοθέου Μοναχοῦ (1660). Πᾶσαι δ' αἱ εἰκόνες αὗται κηρυσσόμεναι ἐθνικὰ ἱερὰ λείψανα δέον νὰ περισυλλεγῶσι καὶ νὰ συγκολληθῶσι κατατιθέμεναι εἰς τὸν ἁρμόζοντα αὐταῖς τόπον. Ἐὰν δὲ αὗται ἀνήκωσιν εἰς ναοὺς κτητορικοὺς ἢ συναδελφικοὺς κατὰ τὰ ἐν Ἑπτανήσῳ εἰθισμένα δύνανται νὰ ἀγορασθῶσιν ἀντὶ μικροῦ ποσοῦ. Μικρὰ βεβαίως δαπάνη χιλιάδων τινῶν θὰ ἦτο ἱκανὴ νὰ περισώσῃ ἔργα βαρυσημάντου ἀξίας. Πρὸς πρόληψιν δ' ἐνδεχομένων ἀρνήσεων ἢ ἐλπίδων

κέρδους μεγαλητέρου ἀπὸ μέρους ξένων εἶναι καλὸν νὰ ληφθῶσι τὰ κάτωθι γενικὰ μέτρα διὰ νομοθετικῶν θεμελιώσεων, ἤτοι: Ἀπαγόρευσις αὐστηρὰ πάσης ἐμπορίας ἱερῶν λειψάνων, καταγραφὴ εἰκόνων, καὶ προληπτικὴ ζήτησις, καὶ ἀξίωσις τοῦ Κράτους πρὸς ἀπόλυτον προτίμησιν ἐν περιπτώσει ἀγορᾶς.

Καὶ πρῶτον ἡ ἀπαγόρευσις τῆς ἐμπορίας τῶν εἰκόνων δέον νὰ χαρακτηρισθῇ ἐπείγουσα καὶ ἀναγκαιοτάτη καταρτιζομένη δ᾽ ἐπὶ βάσεων ὅλως νέων καὶ ἀποτελεσματικῶν. Οὐδενὶ ἀπολύτως νὰ ἐπιτραπῇ ἡ ἐμπορία τῶν εἰκόνων καὶ μάλιστα τῶν νεωστὶ ἀγοραζομένων. Ὅσοι δὲ τῶν ἀρχαιοπωλῶν κέκτηνται εἰκόνας ὡς κτῆμα αὐτῶν ἴδιον δύνανται νὰ ἀποζημιωθῶσι κατὰ τὰ πραγματικὰ τῆς τε ἐμπορικῆς καὶ τεχνικῆς ἀπόψεως κεφάλαια, ὁριζομένης τῆς τιμῆς ἐν συνεργασίᾳ τοῦ τε ἰδιοκτήτου, δύο ἐμπόρων ἑτέρων τοῦ αὐτοῦ εἴδους καὶ δύο τοῦ Κράτους ἐμπείρων ἀντιπροσώπων. Εἰς τὸν οὕτω ἀποζημιούμενον ἔμπορον νὰ ἀπαγορεύηται ἀπολύτως, ἐπὶ ποινῇ φυλακίσεως, ἡ περαιτέρω ἐμπορία τῶν ἱερῶν λειψάνων.

Δεύτερον πρὸς πληρεστέραν καὶ ἀποτελεσματικὴν τοῦ κακοῦ ἀποκοπὴν δέον νὰ διαταχθῇ γενικὴ καταγραφὴ τῶν ἱερῶν φορητῶν καὶ μὴ εἰκόνων ἐν ταῖς ἐκκλησίαις καὶ ταῖς μοναῖς ἰδίᾳ, ἐπακριβῶς καὶ μεθοδικῶς γιγνομένη, ἀναφερομένων τῶν διαστάσεων μήκους, πλάτους, πλαισίου, περιεχομένου, χρόνου, θέσεως. Ἡ οὕτω γιγνομένη καταγραφὴ συντασσομένη εἰς τριπλοῦν τηρεῖται ἐν μὲν τῷ ὑπουργείῳ εἰς ἴδιον ἀρχεῖον τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ-ἀρχαιολογικοῦ, ἐν δὲ τῷ τόπῳ τῆς εὑρέσεως ἀναρτᾶται μετὰ πλαισίου εἰς καταφανὲς τοῦ προνάου μέρος καὶ καταχωρεῖται εἰς τὸ ἀρχεῖον τοῦ ναοῦ ἢ τῆς μονῆς κατὰ τὰ ὑπὸ τοῦ Ἑνετοῦ Αὐγ. Σαγρέδου πρὸ δύο ἑκατονταετηρίδων περίπου θεσπισθέντα ἐπὶ Ἐνετῶν. Πᾶσα δὲ νέα ἐπιτροπὴ ἢ συμβούλιον ναοῦ παραλαμβάνουσα τὴν διαχείρισιν ἀπὸ τῶν προκατόχων ν᾽ ἀντιπαραβάλλῃ ἐν τῇ παραλαβῇ ὑπευθύνως καὶ τὰ εἰκονογραφικὰ καὶ ἄλλα λείψανα τῶν ἐκκλησιῶν πρὸς τὰ ἐν τῷ ἀρχείῳ σημειούμενα.

Τρίτον οὐδεμία ἀγορὰ νὰ μὴ διενεργῆται ἄνευ τῆς ἐπισήμου ἐπεμβάσεως τοῦ Κράτους. Ἐὰν δ᾽ ἐκκλησίαι πτωχεύουσαι ἔχουσιν ἀνάγκην χρημάτων καὶ ἐπιθυμοῦσι νὰ ἀρυσθῶσι τοιαῦτα ἀπὸ τῆς πωλήσεως εἰκόνων, δέον νὰ προσφέρωσι ταύτας εἰς τὸ Κράτος, κατ᾽ ἀρχὴν ἔχον τὴν ὑποχρέωσιν ν᾽ ἀγοράσῃ ταύτας ἐφ᾽ ὅσον κέκτηνται ἀρ-

χαιολογικὴν ἀξίαν. Πανταχοῦ δὲ καὶ πάντοτε τὸ Κράτος νὰ προτιμᾶται ἢ μᾶλλον μόνον νὰ ἐπιζητῇ τὴν κατοχὴν τῶν ἱερῶν εἰκόνων, τῶν ἀξίων λόγου πολλοῦ. Ἡ προληπτικὴ αὕτη ζήτησις ἢ προσφορὰ ἔσται ἱκανὴ νὰ ματαιώσῃ πᾶσαν ἐξαγωγὴν καὶ πώλησιν, ἡ ὁποία δέον νὰ ἐπεκταθῇ καὶ ἐπὶ τῶν ἰδιωτῶν, ὑποχρεουμένων πρὸς ἀπόλυτον προτίμησιν τοῦ Κράτους ἐν περιπτώσει πωλήσεως ἢ διαρκοῦς κατοχῆς ἐπὶ ποινῇ φυλακίσεως καὶ προστίμου ἐκτὸς τῆς κατασχέσεως.

Εὐρύτερον δὲ πρὸς θεραπείαν τῶν ἀναγκῶν τῶν χριστιανικῶν βυζαντινῶν ἀρχαιοτήτων παρίσταται ἄμεσος ἡ ἀνάγκη ἱδρύσεως αὐτοτελοῦς ὑπηρεσίας μετὰ προσωπικοῦ ἐφοριακοῦ, ἐπιμελητικοῦ καὶ ἄλλου, δυναμένου ταχέως καὶ δραστηρίως νὰ ἐνεργήσῃ πρὸς περισυλλογὴν τῶν μνημείων πάντων μέν, ἰδίᾳ δὲ τῶν φορητῶν εἰκόνων, αἵ ὁποῖαι ἀπόλλυνται. Ἑκάστη δ᾽ ἡμέρα παρερχομένη παρασύρει πρὸς τὸν ἀφανισμὸν καὶ λείψανόν τι βυζαντινόν.

Ταῦτα διὰ βραχυτάτων· ἡ Πολιτεία ἐν ὀνόματι τῆς ἐθνικῆς ἡμῶν τιμῆς πρέπει διὰ παντὸς μέσου νὰ σώσῃ τὰ τελευταῖα ταῦτα λείψανα ἔστω καὶ ἐπὶ θυσίᾳ χιλιάδων τινῶν δραχμῶν.

Ἐὰν ταῦτα σπουδαίως ληφθῶσιν ὑπ᾽ ὄψιν καὶ ἐνεργηθῶσι τὰ δέοντα ἐν τάχει, εἰς τὴν νῦν ἐθνικὴν Κυβέρνησιν καὶ ἰδιαιτέρως εἰς τὸν φιλοπρόοδον καὶ ἀνακαινιστὴν ἐπὶ τῆς παιδείας Ὑπουργὸν θὰ ἀνήκῃ ἡ μεγίστη τιμὴ καὶ ἡ εὐγνωμοσύνη τοῦ Ἔθνους ὅτι πλὴν τῶν ἄλλων ἔσωσε καὶ τὰ πολύτιμα ταῦτα τῆς πατρίου τέχνης μνημεῖα καὶ διεφύλαξε τὰ ἀπομείναντα λείψανα τῆς ἀκμῆς καὶ τῆς εὐκλείας αὐτῆς.

Δρ. Δ. Ν. Καλογερόπουλος.
καθηγητής.

Ο ΣΕΒ. ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ ΑΘΗΝΩΝ ΕΙΣ ΤΟ ΜΕΤΩΠΟΝ

(Συνέχεια τῆς σελ. 253).

Λίαν πρωῒ τὴν 4ην Μαΐου ὁ Μητροπολίτης ἀνεχώρησεν εἰς τὸ μέτωπον Σερρῶν. Ἡ ἐξ 90 περίπου χιλιομέτρων ὁδὸς μέχρι τοῦ στρατηγείου διηνύθη εἰς ὀλιγώτερον τῶν 3 ὡρῶν παρὰ τὰ ἐμπόδια τῆς μεγάλης ἐν αὐτῇ κινήσεως. Ἡ ὁδὸς αὕτη, κατασκευασθεῖσα καὶ συντηρουμένη ὑπὸ τῶν Ἄγγλων, εἶναι θαῦμα τελειότητος. Νομίζει τις ὅτι κινεῖται ἐπὶ ἀσφαλτοστρώτου λεωφόρου πό-

λεως. Καταβρέχεται ἀδιακόπως, γυναῖκες δὲ καθ' ὅλον τὸ μῆκος κρατοῦσαι σάρωθρα καθαρίζουσιν αὐτήν. Ὑπερπεντήκοντα ἀτμοκίνητοι ὁδοστρωτῆρες ἐργάζονται διαρκῶς ἐπισκευάζοντες ἐναλλὰξ τὰ δύο ἡμίση τῆς ὁδοῦ, χωρὶς ἐκ τούτου νὰ στενοχωροῦνται τὰ ἐπὶ τοῦ ἑτέρου ἡμίσεως κινούμενα φορτηγὰ ἢ μεταφορικὰ αὐτοκίνητα.

Αἱ δεδοξασμέναι κορυφαὶ τοῦ Λαχανᾶ ὀρθοῦνται ὑπερήφανοι παρὰ τὸ μέσον τῆς ὁδοῦ, ὁ δὲ Μητροπολίτης διέταξε νὰ σταματήσῃ τὸ αὐτοκίνητον ἐπί τινα λεπτὰ διὰ νὰ τὰς θωπεύσῃ μὲ τοὺς ὀφθαλμούς του. Εἰς τὸ 60ὸν στάδιον — οἱ Ἄγγλοι ἐπιγράφουσι τὰ λίθινα διαστημόμετρα τοῦ δρόμου διὰ τῶν δύο ἀρχικῶν γραμμάτων τῆς λέξεως ΣΤάδιον — ἀποκαλύπτεται ἡ μεγάλη πεδιὰς τοῦ Στρυμόνος. Τὸ Παγγαῖον καλύπτεται ὑπὸ ὁμίχλης. Αἱ πολυπαθεῖς Σέρραι μόλις διακρίνονται ὑπὸ τὴν ὁμίχλην, προκαλοῦσαι βαθυτάτην συγκίνησιν. Ὁ Στρυμὼν ἀπὸ τοῦ Σιδηροκάστρου μέχρι τῶν ἐκβολῶν του μὲ τὰς πρὸ αὐτοῦ λίμνας ἀναπαύεται ὀφιοειδῶς. Μελαγχολία καταλαμβάνει τὴν συνοδείαν ἀναλογιζομένην τὸ μέγεθος τοῦ ἐθνικοῦ ἐγκλήματος, τὸ ὁποῖον τὴν ἐκεῖθεν τοῦ ποταμοῦ Ἑλλάδα παρέδωκεν εἰς τὴν δουλείαν καὶ τὴν καταστροφήν, μόλις δροσισθεῖσαν ὑπὸ τῆς δρόσου τῆς ἐλευθερίας.

Εἰς τὸ 70ὸν στάδιον ἀνέμενε τὸν Μητροπολίτην ὁ διοικητὴς τῆς σιδηρᾶς Μεραρχίας στρατηγὸς κ. Νίδερ, ζωηρῶς ἐκδηλώσας τὴν χαράν του διὰ τὴν ἐπίσκεψιν τοῦ Σεβασμιωτάτου. Μετὰ ἡμίσειαν ὥραν ὁ Μητροπολίτης μετὰ τῆς συνοδείας του καὶ τοῦ στρατηγοῦ εὑρίσκοντο εἰς τὸ στρατηγεῖον, ὅπου ὁ Μητροπολίτης ἐγένετο δεκτὸς ὑπὸ τοῦ Ἐπιτελείου καὶ πολλῶν ἄλλων ἀξιωματικῶν, τοὺς ὁποίους παρουσιάζων ὁ στρατηγὸς ἐξέφρασε τὴν χαρὰν τῶν ὑπ' αὐτὸν ἀνδρῶν διὰ τὴν παρουσίαν τοῦ Ἀρχηγοῦ τῆς Ἐκκλησίας ἐν μέσῳ τοῦ ἀγωνιζομένου στρατεύματος, τὸ ὁποῖον ἐκ τῆς ἐπισκέψεως ταύτης θὰ ἀντλήσῃ, εἶπε, νέον θάρρος καὶ νέαν δύναμιν πρὸς ἐκπλήρωσιν τῆς ἀνατεθείσης αὐτῷ ὑπὸ τῆς Πατρίδος ἐντολῆς. Ὁ Μητροπολίτης προσφωνῶν τὸν στρατηγὸν καὶ τοὺς ἀξιωματικοὺς συνεχάρη αὐτοὺς ἐν ὀνόματι τῆς Ἐκκλησίας διὰ τὸ πρόσφατον αὐτῶν κατόρθωμα τῆς ἀπελευθερώσεως δεκάδος χωρίων ἐκεῖθεν τοῦ Στρυμόνος καὶ ηὐχήθη αὐτοῖς ὅπως ταχέως ἐκδιώξωσι τὸν ἐχθρὸν ἀπὸ ὁλόκληρον τὸ ὑπ' αὐτοῦ βεβηλωθὲν ἔδαφος τῆς ἀνατολικῆς Μακεδονίας συνεχίσωσι δὲ τὸ ἀπελευθερωτικόν των ἔργον μέχρι τελείας ἀπελευθερώσεως ὅλων τῶν δούλων ἀδελφῶν.

Ἀκολούθως ὁ Στρατηγὸς παρουσίασεν εἰς τὸν Μητροπολίτην τοὺς Γάλλους ἀξιωματικοὺς τοὺς ἐκπαιδευτὰς τῶν ἀνδρῶν τῆς Μεραρχίας μὲ τὸν συνταγματάρχην κ. Vary, ἔνδοξον τραυματίαν τοῦ Verdun καὶ τοῦ Ypres. Ὁ Μητροπολίτης ἐξέφρασε τὴν χαράν του διότι τοῦ δίδεται εὐκαιρία νὰ σφίγξῃ τὴν χεῖρα γενναίων ἀξιωματικῶν τῆς ἀθανάτου Γαλλίας καὶ νὰ ἐκφράσῃ πρὸς αὐτοὺς ἐν ὀνόματι τῆς Ἐκκλησίας τὴν εὐγνωμοσύνην τὴν ὁποίαν ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς αἰσθάνεται πρὸς τὴν εὐεργέτιδα αὐτοῦ Γαλλίαν, ἥτις ὡς γνησία θυγάτηρ τῆς ἀρχαίας Ἑλλάδος οὐδέποτε ἔπαυσε νὰ παρέχῃ τὴν συνδρομήν της εἰς τὴν νέαν Ἑλλάδα, ὡς μαρτυρεῖ ὁλόκληρος ἡ ἱστορία τῶν σχέσεων αὐτῶν ἀπὸ τοῦ Μαιζῶνος καὶ τοῦ Φαβιέρου μέχρι τοῦ Ζοννὰρ καὶ τοῦ Κλεμανσώ, καὶ κατέληξεν ἐκφράζων τὴν πεποίθησίν του ἐπὶ τὸν τελικὸν θρίαμβον τῶν συμμαχικῶν ὅπλων εἰς τὴν δικαίαν καὶ ἁγίαν ὑπόθεσιν τῆς ἐλευθερίας τῶν λαῶν.

Ὁ Στρατηγὸς παρέθηκε πλούσιον γεῦμα εἰς τὸ ὁποῖον παρεκάθισαν οἱ ἀξιω-

ματικοὶ τοῦ ἐπιτελείου, ὁ Γάλλος συνταγματάρχης καὶ οἱ ἐν τῷ μεταξὺ καταφθάσαντες βουλευταὶ τῆς ἀνατολ. Μακεδονίας κ.κ. Πάζης, Τερμεντζῆς, Ἀλεξανδρίδης καὶ Μέλφος, οἵτινες ἦλθον νὰ προσφέρωσι στέφανον ἀργυροῦν εἰς τοὺς ἀνδρείους ἐλευθερωτὰς τῆς ἐπαρχίας των. Εὐθὺς μετὰ τὸ γεῦμα ἀνεχώρησαν πάντες εἰς τὴν πολυπαθῆ Νιγρίταν, ὅπου ὁ θεοφιλέστατος ἐπίσκοπος Ἱερισσοῦ καὶ ἁγίου Ὄρους καὶ ἀρχιερατικὸς ἐπίτροπος Νιγρίτης κ. Σωκράτης ὑπεδέξατο ἐπὶ κεφαλῆς τοῦ κλήρου καὶ τοῦ λαοῦ τῆς Νιγρίτης τὴν συνοδείαν, προσφωνήσας τὸν Μητροπολίτην διὰ λόγου συγκινητικοῦ, εἰς τὸν ὁποῖαν ἐξιστόρησε τά τε παλαιὰ καὶ τὰ νέα παθήματα τῆς ἐθνικωτάτης Νιγρίτης, ἀλλὰ καὶ περιέγραψε τὰς ἐλπίδας ὅτι τὰ παθήματα ταῦτα ἀνήκουσιν ἤδη ὁριστικῶς εἰς τὸ παρελθόν, χάρις εἰς τὴν πρόοδον τοῦ Ἐθνικοῦ ἀγῶνος. Ὁ Μητροπολίτης ἀπαντῶν εἰς τὴν προσφώνησιν τοῦ θεοφιλεστάτου εἶπεν ὅτι ἡ Νιγρίτα ἔγινεν ἐξακουστὴ εἰς ὅλον τὸν κόσμον διὰ τὸ τρομερὸν μαρτύριον τὸ ὁποῖον ὑπέμεινεν ἀλλεπαλλήλως ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν τῆς Φυλῆς, καὶ τὸ ὁποῖον διακηρύττουν εἰς τὸν ἐπισκέπτην αἱ πυρίκαυστοι ἀκόμη κατοικίαι της, καὶ τὸ πυρπολημένον ὡραῖον σχολικόν της οἰκοδόμημα. Ἐὰν δὲ ἐξ ἰδίων ἐθνικῶν μας ἁμαρτιῶν ἐδοκιμάσθη καὶ πάλιν τελευταίως δι᾽ ἐκτοπίσεως τῶν κατοίκων αὐτῆς ἕνεκα στρατιωτικῶν ἀναγκῶν, ἂς παρηγορηθῇ ἐνθυμουμένη ὅτι αἱ ὁμοιοπαθεῖς αὐτῇ Σέρραι καὶ τὸ Δοξᾶτον, ἡ Δράμα καὶ ἡ Καβάλλα στενάζουσι καὶ τὴν στιγμὴν αὐτὴν ἀκόμη ὑπὸ τὸ βάρος τῆς ἐνσκηψάσης κατ᾽ αὐτῶν νέας συμφορᾶς. Ἀλλ᾽ ὁ δίκαιος Κριτὴς δὲν ἀφῆκεν ἀτιμώρητον τὴν ἀνομίαν ταύτην τῶν ἡγετῶν τοῦ Ἔθνους ἡμῶν, περὶ τῶν ὁποίων θὰ ἠδύνατο νὰ λεχθῇ τὸ «ἐξ ἡμῶν ἐξῆλθον ἀλλ᾽ οὐκ ἦσαν ἐξ ἡμῶν». Τώρα ἦλθεν ἡ σειρὰ καὶ τῆς ἐκδικήσεως τῶν ἐπιδρομέων κατὰ τῆς ἑλληνικῆς κληρονομίας. Μικρὸν ἔτι καὶ ὁ ἔνδοξος στρατός μας θὰ ἀποδώσῃ καὶ πάλιν τὴν ἐλευθερίαν εἰς ὁλόκληρον τὴν ἀνατολικὴν Μακεδονίαν. Εἰς τοῦτο θὰ συντελέσητε καὶ σεῖς οἱ Νιγριτηνοὶ μεταξὺ τῶν ὁποίων βλέπω πολλὰ παλληκάρια, δυνάμενα νὰ συντελέσωσιν εἰς τὴν νίκην τῆς Ἑλλάδος. Εἶμαι βέβαιος ὅτι ἀντιλαμβάνεσθε ὑμεῖς πρὸ πάντων οἱ δοκιμάσαντες τὴν σκληρότητα τοῦ βουλγαρικοῦ ζυγοῦ, ὅτι εἶναι καθῆκον πάντων ἡμῶν μικρῶν καὶ μεγάλων, ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν, νὰ ἀγωνισθῶμεν ὅπως ἕκαστος δύναται εἰς τὸ νὰ συντελεσθῇ πλήρης ὁ θρίαμβος τῆς ἰδέας τῆς πανελληνίου ἐθνικῆς ἀποκαταστάσεως. (Ἀκολουθεῖ).

ΣΥΝΟΔΙΚΗ ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ

[Ἡ Ἱερὰ Σύνοδος διέταξεν ἵνα κατὰ τὴν Κυριακὴν τοῦ τυφλοῦ ἀναγνωσθῇ ἐν πάσαις ταῖς Ἐκκλησίαις ἡ παρὰ πόδας ἐγκύκλιος καὶ περιενεχθῇ δίσκος ὑπὲρ τοῦ «Οἴκου τῶν Τυφλῶν» Καλλιθέας].

ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ἡ Ἱερὰ Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.

Τέκνα ἐν Κυρίῳ ἀγαπητὰ καὶ περιπόθητα, χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη ἀπὸ Θεοῦ πατρὸς ἡμῶν καὶ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ.

Ἀπὸ ἱκανῶν ἤδη ἐτῶν λειτουργεῖ ἐν Καλλιθέᾳ ὑπὸ τὴν εὐλογίαν τοῦ πανάγαθου καὶ ἁγίου Θεοῦ εὐδοκιμώτατα ἵδρυμα φιλανθρωπικόν, «Οἶκος Τυφλῶν»

ὀνομαζόμενον, ἐν ᾧ παιδία τυφλὰ εὑρίσκουσι προστασίαν καὶ περίθαλψιν καὶ ἐκπαιδεύονται, ὡς οἱ σωματικὴν ἀρτιότητα ἔχοντες παῖδες, ἐν τοῖς γράμμασι καὶ διαφόροις τέχναις, ἀναπτυσσόμενοι πνευματικῶς καὶ μορφούμενοι ἠθικῶς καὶ θρησκευτικῶς, καὶ ἀποβαίνοντες οὕτω θείᾳ συνάρσει ὠφέλιμοι ἑαυτοῖς καὶ τῇ κοινωνίᾳ.

Οὕτω δὲ οἱ πρότερον ἀπογοητευμένοι τοῦ κόσμου ζῶσι νῦν ζωὴν εὐχάριστον, ἀπολαύοντες τῶν ἀγαθῶν τῆς παιδεύσεως καὶ τῆς μορφώσεως. Πρόδηλον ἄρα οἷον εὐεργετικόν, ὑψηλὸν καὶ κοινωφελῆ σκοπὸν ἐκπληροῖ ὁ «Οἶκος τῶν Τυφλῶν». Ἀλλ' ἡ συντήρησις καὶ πρόοδος τοῦ οἴκου τούτου τῶν τυφλῶν ἀπαιτεῖ δαπάνας, εἰς ἃς μόνον ἡ φιλάνθρωπος χορηγία τῶν πιστῶν δύναται νὰ ἔλθῃ ἐπίκουρος.

Τούτου ἕνεκα ἡ Ἱερὰ Σύνοδος κατὰ τὴν σήμερον ἡμέραν, Κυριακὴν τοῦ Τυφλοῦ, ἐπέτειον τῆς θεραπείας τοῦ ἐκ γενετῆς τυφλοῦ, ὃν ἐθεράπευσεν ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός, πηλὸν ποιήσας καὶ χρίσας τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ, ὡς ἱστορεῖ ἡ περικοπὴ τοῦ σήμερον ἀναγνωσθέντος ἱεροῦ Εὐαγγελίου, ὥρισεν ἵνα περιφέρηται εἰς πάντας τοὺς ἱεροὺς ναοὺς τοῦ Κράτους (κατὰ τὴν θείαν λειτουργίαν) δίσκος ὑπὲρ τοῦ «Οἴκου τῶν Τυφλῶν» καὶ προτρέπεται καὶ παραινεῖ πάντας μητρικῶς, ἵνα μιμούμενοι τὸ θεῖον τοῦ Σωτῆρος παράδειγμα συνεισφέρητε καὶ ὑμεῖς τὴν ἑκουσίαν συνδρομὴν ὑμῶν συντελοῦσαν εἰς τὴν πνευματικὴν ἀνάβλεψιν καὶ ψυχικὴν ἀνακούφισιν καὶ σωτηρίαν τῶν τυφλῶν.

Οὕτω δὲ ποιοῦντες εὐάρεστα τῷ Κυρίῳ ἀπεργαζόμεθα καὶ τῆς μακαρίας ἐκείνης τοῦ Κυρίου φωνῆς γινόμεθα ἄξιοι τῆς βεβαιούσης ἡμᾶς· «Ἀμὴν λέγω ὑμῖν· ἐφ' ὅσον ἐποιήσατε ἑνὶ τούτων τῶν ἀδελφῶν μου τῶν ἐλαχίστων, ἐμοὶ ἐποιήσατε». Ἡ δὲ εὐλογία τοῦ Κυρίου καὶ τὸ ἄπειρον αὐτοῦ ἔλεος ἔλθοι ἐπὶ πάντας ἡμᾶς.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 16 Μαρτίου 1918.

† *Ὁ Ἀθηνῶν* ***Μελέτιος,*** *πρόεδρος*

† *Ὁ Φαναρίου-Θεσσαλιώτιδος* ***Εὐθύμιος*** † *Ὁ Φθιώτιδος* ***Ἰάκωβος***

† *Ὁ Χαλκίδος-Καρυστίας* ***Χρύσανθος*** † *Ὁ Γυθείου-Οἰτύλου* ***Διονύσιος***

Ὁ γραμματεὺς

Ἀρχιμ. ***Ζαχαρίας Λιανᾶς***

ΧΡΟΝΙΚΑ

Ἐκκλησιαστικά.

Ἱερὰ Σύνοδος. ***Συνεδρία 16 Μαΐου.***— Ἠθῳώθη ὁ ἱερεὺς Κρεστένων Τριφυλίας Ἀναστ. Φαφουτόπουλος, κατηγορούμενος ἐπὶ ψευδορκίᾳ, μὴ ἀποδειχθείσης τῆς ἐνοχῆς αὐτοῦ.

—Κατεδικάσθη εἰς ἔκπτωσιν ἀπὸ τοῦ ἀξιώματος τοῦ συμβούλου τῆς ἱ. μονῆς Παντοκράτορος Αἰτωλίας ὁ μοναχὸς τῆς μονῆς ταύτης Νικηφόρος Γρατσούνης.

— Κατεδικάσθη εἰς ἑξάμηνον ἀργίαν καὶ ἰσόχρονον ἐν τῇ μονῇ Ροβελίτσης περιορισμὸν ὁ ἱερομόναχος τῆς μονῆς Κάτω Παναγιᾶς Ἄρτης Κηρῦκος Λιάγκας.

Συνεδρία 18 Μαΐου.—Κατεδικάσθη εἰς 15μηνον ἀργίαν καὶ στέρησιν τῶν ἐφημεριακῶν αὐτοῦ δικαιωμάτων ὁ ἱερεὺς Κωνστ. Χριστόπουλος τοῦ χωρίου Βετολίτσης τῆς ἐπισκοπῆς Ναυπακτίας.

—Κατεδικάσθη ἐρήμην εἰς καθαίρεσιν ὁ διάκονος τῆς μονῆς τοῦ μεγάλου Σπηλαίου Γρηγόριος Πριόβολος.

Ἱ. Μητρόπολις Ἀθηνῶν.—Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Ἀθηνῶν ἐλειτούργησε τῇ μὲν παρελθούσῃ Κυριακῇ ἐν Κηφισίᾳ καὶ ὡμίλησε πρὸς τὸ ἐκκλησίασμα λαβὼν ἀφορμὴν ἐκ τῆς περιφανοῦς παρὰ τὸ Σκρὰ νίκης τῶν ἑλληνικῶν ὅπλων, τῇ δὲ Δευτέρᾳ ἐν τῷ ναῷ τοῦ ἁγ. Κωνσταντίνου Ὁμονοίας, ὁμιλήσας πρὸς τὸ ἀσφυκτικῶς πληρῶσαν τὸν μέγαν ναὸν καὶ τὰς αὐλὰς αὐτοῦ ἐκκλησίασμα περὶ τῆς ἐξαιρέτου θέσεως καὶ σημασίας τῆς μεγάλης ταύτης θρησκευτικῆς ἑορτῆς ἐν τῇ ἐθνικῇ ἡμῶν ἱστορίᾳ.

—Κατὰ πληροφορίας ἐκ Στοκχόλμης, ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Οὔψάλης ἔγραψε πρὸς τὸν ἐκεῖ ἡμέτερον Πρεσβευτὴν ὅτι ἀναγνοὺς εἰς Ἀγγλικὰς ἐφημερίδας τὸν ἐνθρονιστικὸν λόγον τοῦ νέου Μητροπολίτου Ἀθηνῶν ἀπεκόμισεν ἐξ αὐτοῦ τὴν ἐντύπωσιν ὅτι πληρεστέρα ἀμοιβαία γνῶσις καὶ ἐπικοινωνία μεταξὺ τῆς ἑλληνικῆς Ἐκκλησίας καὶ τῆς εὐαγγελικῆς χριστιανωσύνης θὰ εἶναι καρποφόρος ὅσον καὶ ἐπιθυμητή.

—Εἰς τὴν παρισινὴν ἐφημερίδα Journal des Débats ἐδημοσιεύθη τρίστηλον ἄρθρον περὶ τοῦ νέου Μητροπολίτου Ἀθηνῶν καὶ τοῦ προγράμματος αὐτοῦ, τὸ ὁποῖον ἐξαίρεται διὰ λεπτομεροῦς ἀναλύσεως τοῦ ἐνθρονιστικοῦ του λόγου. «Καίτοι, λέγει ὁ ἀρθρογράφος, τὸ θάρρος τοῦ νέου Μητροπολίτου φαίνεται ἐκπλήττον συντηρητικά τινα πνεύματα, θὰ ἔχῃ ὅμως ὑπὲρ αὐτοῦ ἐν τῷ συνόλῳ τὴν συμπάθειαν τῆς κοινῆς γνώμης, ἥτις ἀπὸ πολλοῦ χρόνου κατανοεῖ ὅτι ὁ ἑλληνικὸς κλῆρος εἶναι κατώτερος τῆς ἀποστολῆς του, ἐν ᾧ ἐναντίον αὐτοῦ θὰ ἔχῃ τὴν ῥαδιουργὸν ἐκείνην μειονότητα, ἥτις ἐμπνέεται ἀποκλειστικῶς ὑπὸ πολιτικῶν παθῶν καὶ ἐπιζητεῖ πᾶσαν πρόφασιν πρὸς δημιουργίαν κυβερνητικῆς ἀντιπολιτεύσεως». Ἐν τούτοις ὁ ἀρθρογράφος ἀλλοῦ κυρίως βλέπει τὸν κίνδυνον τῆς ἀποτυχίας. Οἱ δισταγμοί του προέρχονται μᾶλλον ἐκ τῆς ἐνεστώσης καταστάσεως τοῦ κλήρου, περὶ τοῦ ὁποίου ἀμφιβάλλει ἂν δύναται νὰ περικλείῃ τὰ ἀπαραίτητα διὰ τὴν ἐπιτυχίαν στοιχεῖα, καὶ διὰ τοῦτο ἀποφαίνεται ὅτι ἀνόρθωσις πραγματικὴ καὶ μόνιμος δὲν φαίνεται πραγματοποιήσιμος εἰμὴ ὅταν γενεὰ νέα ἀνατραφεῖσα εἰς περιβάλλον διάφορον θὰ κομίσῃ εἰς τὴν ἐκκλησιαστικὴν ζωὴν νέον πνεῦμα. Ἡ ἐπιτυχία, ὅπως καὶ ὁ Μητροπολίτης τονίζει, ἐξαρτᾶται ἐκ τῆς ἀποκτήσεως κλήρου μεμορφωμένου, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον θὰ ἀπαιτήσῃ καὶ χρόνον καὶ ὑπομονήν.

Θεολογικὴ Σχολή.—Διὰ Β. Δ. διωρίσθη καθηγητὴς τῆς Πρακτικῆς θεολογίας ἐν τῇ θεολογικῇ Σχολῇ ὁ κ. Φίλιππος Παπαδόπουλος, ἁρμοδίως ὑπὸ τῆς Σχολῆς ψηφισθείς.

—Τὴν παρελθ. ἑβδομάδα ἔπαυσεν ἡ διδασκαλία τῶν μαθημάτων ἐν τῇ θεολογικῇ Σχολῇ, ἀπὸ δὲ τῆς ἑβδομάδος ταύτης ἄρχονται αἱ τμηματικαὶ καὶ αἱ ἐπὶ πτυχίῳ ἐξετάσεις τῶν φοιτητῶν.

—Διὰ νόμου προσφάτως ψηφισθέντος ὑπὸ τῆς Βουλῆς αἱ ἕδραι τῆς θεολογικῆς Σχολῆς ὡρίσθησαν εἰς 12, 8 μὲν τακτικαί, 4 δὲ ἔκτακτοι.

Ῥιζάρειος Σχολή. *Παρασημοφορία.*—Διὰ Β. διατάγματος, ἐκδοθέντος τῇ 30 Ἀπριλίου καὶ δημοσιευθέντος εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως τῇ 4 Μαΐου, προήχθη εἰς τὸν χρυσοῦν Σταυρὸν τοῦ τάγματος Γεωργίου τοῦ Α΄ ὁ ἀρχιμανδρίτης κ. Χρυσόστομος Παπαδόπουλος, καθηγητὴς τοῦ Πανεπιστη-

μίου καὶ διευθυντὴς τῆς Ριζαρείου Σχολῆς.

Ἐκκλησία Κύπρου. -- Κατὰ τηλεγραφικὰς ἀνακοινώσεις ἐν ταῖς γενικαῖς ἐκλογαῖς πρὸς πλήρωσιν τοῦ χηρεύοντος Μητροπολιτικοῦ Θρόνου Κιτίου φέρεται πλειονοψηφῶν ὁ ἐπίσκοπος Σαλαμῖνος Νικόδημος, περὶ οὗ καὶ ἡ Α. Σ. ὁ Μητροπολίτης Ἀθηνῶν ἐξέφρασεν ἄλλοτε τὴν γνώμην ὅτι θὰ ἦτο ὁ πιθανώτατος διάδοχός του.

Ἐκκλησία Ἱεροσολύμων. — Κατὰ πληροφορίας ἐξ Ἱεροσολύμων μεγίστη τάξις ἐπικρατεῖ ἐν τῇ ἁγίᾳ Πόλει, ἐπανῆλθε δὲ ἡ γαλήνη καὶ ἡ εὐημερία χάρις εἰς τὰ θαυμάσια μέτρα τῆς φιλανθρώπου ἀγγλικῆς διοικήσεως.

— Οὐδενὸς ἀρχιερέως εὑρισκομένου ἐν Ἱερουσαλὴμ, τῶν ἑορτῶν τοῦ Πάσχα προέστη ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Σιναίου κ. Πορφύριος, ἐπίτηδες κατελθὼν ἐκ τοῦ Σινᾶ εἰς τὴν ἁγίαν Πόλιν. Ἄλλως καὶ οὗτος ἁγιοταφίτης ἦτο πρότερον.

— Ἡ ἀπουσία παντὸς ἕλληνος ἐπισκόπου ἐκ τῆς ἁγίας Πόλεως δὲν ὀφείλεται τόσον εἰς τοὺς Τούρκους ὅσον εἰς τὸν Πατριάρχην Δαμιανόν. Κατὰ τὰς ἐκεῖθεν δηλαδὴ πληροφορίας οἱ Τοῦρκοι φεύγοντες πρὸ τῶν νικηφόρων ἀγγλικῶν στρατευμάτων ἤθελον ν' ἀπαγάσι μόνον τὸν Δαμιανὸν καί τινας τῶν περὶ αὐτὸν Ἀρχιερέων. Ἀλλ' ὁ Δαμιανὸς ἠξίωσε νὰ συναπαχθῶσι μετ' αὐτοῦ καὶ πάντες οἱ ἀρχιερεῖς καὶ ἀνώτεροι κληρικοὶ τῆς Ἐκκλησίας Ἱεροσολύμων!

— Κατὰ τὰς αὐτὰς πληροφορίας οἱ Ἄγγλοι εὑρέθησαν κατὰ τὴν μ. Ἑβδομάδα ἐνώπιον παλαιοῦ προσκυνηματικοῦ ζητήματος, ὅπερ ἔλυσαν ἐν πνεύματι δικαιοσύνης ὑπὲρ τῶν Ἑλλήνων. Οἱ Ἀρμένιοι δηλαδὴ ἠξίωσαν νὰ μετάσχωσιν ἐν ἴσῃ μοίρᾳ μετὰ τῶν ἡμετέρων εἰς τὴν τελετὴν τοῦ ἁγίου Φωτὸς κατὰ τὸν ἑσπερινὸν τοῦ μεγ. Σαββάτου, ἀνανεοῦντες παλαιὰς ὀξείας μεταξὺ τῶν δύο ἐκκλησιῶν ρήξεις, καθ' ἃς τὸ ζήτημα ἐλύθη πάντοτε ὑπὲρ τῶν ἡμετέρων, καὶ ὧν ἡ τελευταία καθ' ἣν καὶ πολλοὶ τῶν Ἁγιοταφιτῶν ἐκακώθησαν ὑπὸ τῶν Ἀρμενίων ἦτο ἡ τῷ 1895 συμβᾶσα ἐπὶ πατριάρχου Γερασίμου. Αἱ Ἀγγλικαὶ Ἀρχαί, αἱ μετὰ θρησκευτικῆς εὐλαβείας πάντοτε, ὡς γνωστόν, σεβόμεναι τὰ καθεστῶτα, τά τε ἑαυτῶν καὶ τὰ τῶν ὑπὸ τὴν διοίκησιν αὐτῶν λαῶν, δὲν ἦτο δυνατὸν ἢ ὑπὲρ τῶν Ἑλλήνων νὰ λύσωσι τὸ ζήτημα. Τοῦτο δὲ καὶ ἔπραξαν.

Διάφορα.

Ἱστορικὸν ἀρχεῖον ἐν Ὕδρᾳ.— Πρώτης τάξεως ἐθνικὸν καὶ ἐκπολιτιστικὸν ἔργον πληροφορούμεθα ὅτι συντελεῖται κατ' αὐτὰς ἀθορύβως ἐν τῇ ἐνδόξῳ πατρίδι τῶν ἑλλήνων Ναυάρχων Ὕδρᾳ. Τὸ ἔργον τοῦτο εἶναι ἡ ἵδρυσις ἰδιαιτέρου τῆς νήσου ἱστορικοῦ καὶ ἐθνολογικοῦ ἀρχείου. Εἰς τὸ νεοσύστατον ἵδρυμα ἤδη παρέδωκεν ἡ Κοινότης Ὕδρας τὸ πρῶτον ταξινομηθὲν τμῆμα πολυαρίθμων ἀνεκτιμήτων ἱστορικῶν ἐγγράφων, μανθάνομεν δὲ ὅτι οὐ μόνον ἡ Κοινότης, ἀλλὰ καὶ αἱ οἰκογένειαι τῶν ἐνδόξων τῆς Ὕδρας γόνων θὰ παραδώσωσι τὰ παρ' αὐταῖς σῳζόμενα ἔγγραφα καὶ κειμήλια. Εὖγε εἰς τοὺς Ὑδραίους.

— Ἐν συνεχείᾳ τῶν διωγμῶν κατὰ τοῦ ἑλληνικοῦ στοιχείου οἱ Τοῦρκοι, καθ' ἃ ἀγγέλλεται διὰ Βέρνης, ἐξετόπισαν εἰς τὸ ἐσωτερικὸν ὅλον τὸν ἄρρενα πληθυσμὸν τῆς Μερσίνης καὶ τῶν Ἀδάνων.

— Ὁ στρατηγὸς Ζυμβρακάκης ἀπήντησεν εἰς τὸ συγχαρητήριον τηλεγράφημα τοῦ Σ. Μητροπολίτου, ὅπερ ἐδημοσιεύσαμεν ἐν τῷ προηγουμ. τεύχει, ὡς ἑξῆς: «Σᾶς εὐχαριστῶ διὰ τὰ συγχαρητήριά σας διὰ τὴν ὑπέρλαμπρον νίκην, δι' ἣν καὶ ὑμεῖς συνετελέσατε διὰ τῶν εὐλογιῶν σας καὶ τῶν λόγων σας, ἀντλήσαντες τὸ θάρρος καὶ τὴν πεποίθησιν ἐκ τῆς εἰς τὴν θρησκείαν πατροπαραδότου πίστεως τοῦ Ἕλληνος. Εὐλογεῖτε καὶ εὔχεσθε ὑπὲρ ἡμῶν ἵνα ἀναστηλώσωμεν τὴν κυανόλευκον εἰς τὴν πόλιν τῶν ὀνείρων τοῦ Ἑλληνισμοῦ».

ΟΡΟΙ ΣΥΝΔΡΟΜΩΝ

Ἐν Ἀθήναις . . . . δρχ. 10

Ἐν ταῖς ἐπαρχίαις . . . . . . » 12

Ἐν τῷ ἐξωτερικῷ . . . . . . » 15

Ἕκαστον τεῦχος δρχ. 0,35.

ΓΡΑΦΕΙΑ

ἐν τῇ ἱερᾷ Μητροπόλει Ἀθηνῶν

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΧΑΡΙΛΑΟΣ Ι. ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ δ. θ.